

de la importància de *rebotre*, em sembla una idea vaga i ben poc convincent. — ⁸ Per a l'ús a Eiv. i Menorca, veg. PzCabrero; i Camps i Mercadal, *Folkl. Men.* I, 90. Per a d'altres comarques extremes: «fa un *bot* i un altre *bot*, / que n'és tot eixancat i suant com un *bot*. / Inútil! --- / la tortuga arriba primera», Saisset, *Catalanades*, p. 22. Vall d'Àneu *bots* «olas altas que hace el río cuando tiene rapidez» (Pol, p. 11). A Açanui (Baixa Ribag.) «chiquet! en ixo que esta semana han fei ¹⁰ festa, que pegan cada *vote* ---» (full parroquial núm. 12). En el Sud valencià 'lloc estret per on es pot saltar un riu o un cingle': entre Gata i Llíber, damunt el riu Gorgos; el *Bot del Menescal*, baixant de Montcabrer, damunt Cocentaina (1963). — ⁹ No hi ha formes italianes ni gallo-romàniques semblants, passat del való *boutriau* «pièce de bois placée dans les galeries pour empêcher l'éboulement des terres» (FEW I, 456). Palomino l'any 1715 (Gili, *Tes.*, s. v.), diu que *botarel* ve del «fr. *bouta-* ²⁰ *reils*», ço que en realitat pot valer com a primera documentació del cat. *boterell*, car és evident per la forma mateixa que confon el francès amb el català. El nom del poble de *Botarell* en el Camp de Tarr. (i cogn. antic) potser té un altre origen, cf. ²³ *Bòt* poble de la Terra Alta certament independent d'això, i sense relació amb els mots *botar*, *botir*, *bot*, *bóta*, com ho mostra ja el timbre de la vocal i la forma medieval *Boot*: deu ser derivat en -ot d'un element radical *bo(v)*, i d'altra banda cf. *Bu-* ³⁰ *sot* a la costa prop de Xixona i Alacant. — ¹⁰ «No pusca girar l'aygua del rech per ~ en altra part, mes que tota hora aça a venir als molis bladers de St. Esteve», RLR VIII, 56. — ¹¹ Recordo que en enviar-ho a la impremta, recordant-me que ell deia i escrivia *rebotre*, li vaig preguntar si per tant no havia de dir *rebotut*, i ho va esmenar així. Però constato ara, amb els autògrafs, que en corregir les proves hi tornà a posar *rebotit*, i així va quedar; és també la forma que usà més tard en *Prometeu*: ⁴⁰ «tot ell es sentia *rebotit* d'un estat sentimental a un altre, com una pilota» (cap. 12, ii, p. 201-2). També M. Vayreda usa les dues formes: «Vaig sentir *rebotir-me* la sang del cap al cor, i vaig concebir intencions de tirar-me com un lleó a venjar aquell afront», *Carlinada*, cap. I, p. 26; però *reboté d'una flingantada* ib., cap. VII, p. 114. — ¹² «La *botavara* en què es cassa la mitjana en barcos aparellats de llati, místic o catxemari: *cazaescota*», 1868, *SLitCosta*. — ¹³ És important el fet que és més propi de les barques més grosses o dels vaixells de vela grans, que de les barques de pescar. A l'Escala el descrivien «pal que surt per un forat de l'obra morta, a la proa de l'embarcació, i serveix per sostenir el floc» (1937); a St. Pol de Mar: «pal que surt enfora per proa: va ficat en el baticul — anella de corda; serveix per hissar-hi la pollacra, petita vela suplementària de forma triangular, que s'estén al davant de la vela grossa quan hi ha poc vent o quan, havent-n'hi força, es vol ob-

tenir un escreix de velocitat», 1929. — *SLitCosta*, 1868, descriu el *botaló d'ala* i el *botaló de floc* en naus que tenen «juanets», gàbia i bauprès, doncs grans. — ¹⁴ *Lou* i *contralou* apareixen ja com a noms d'objectes nàutics (pals o cordes) en un inventari de les Drassanes de l'any 1331 (potser doncs el cast. el rebé del català) citat per DAg. (*AlcM* voldria a tort corregir-ho en *jou*, *contrajou*). — ¹⁵ Castellà [1842] i català, 1868 (*SLitCosta*), Costa de Llevant, BDC XII, 16, 85, 101, 104; Mallorca: a Felanitx em deien que és el terme que en les embarcacions grans s'usa en lloc del car (*es ká*) i en lloc de la pena diuen llavors *es pico*, 1964. *Botaiol* 'botaló de proa en falutxos i balandres', 1868, *SLitCosta*. — ¹⁶ Ed. Burgaud des Marais i Rathery, 1870, vol. I, 349. Com ja veu Spitzer, *BhZRPb.* XXIX, 93, es tracta d'una mala grafia en lloc de *boute-avant*; el mot en francès, segons la seva aparent composició, ha estat entès com a 'manxa de ferrer', i no veig si és aquest ja el sentit en Rabelais o només en fonts posteriors o menys directes. En algun sentit deu tenir raó Spitzer en explicar que es tracta d'una formació paral·lela a *Pass-avant*, *Comte Tiravant* (I, 249). En les batalles de Roses, de les Formigues, de Salern, els nostres homes ja devien usar el *botavant* quan, afrenellades les naus de G. Marquet o de Roger de Llúria, «arrambaven» les galeres franceses. ¿És estrany que el terme es propagués de pressa entre els angevins *enviats* així al *botavant*? Si Rabelais no era de l'Anjou vivia, com qui diu, allí a la cantonada, en el Poitou.

LLISTA CORRELATIVA DE FRASEOLOGIA, DERIVATS I COMPOSTOS: *llança de botar*, *gladi de botar*, *jugar en botar*, *bot de llança*, *bot de perna*, *bot*, *de bot* i *bolei*, *de bot-i-fora*, *botar la pilota*, *botir-se*, *botar un marge*, *botar el riu*, *botar la carretera*, *botir*, *botre*, *botre d'escallimpantes*, *bot*, *botant*, *botarell*, *botadissa*, *botador*, *botament*, *botejar*, *botejador*, *botejaire*, *rebotre*, *rebotir*, *anar o venir a rebotre*, *rebot*, *botabiel*, *botacamins*, *a botacanal*, *botafoc*, *botafora*, *botavara*, *botalada*, *botaló*, *botaselles*, *botavant* (*anar o venir al botavant*), *botavantada*, *botavira*.

BOTARGA, mot a penes existent en català, on només s'ha usat en alguns llocs (avui generalment antiquat) en el sentit d'embolcall ample o balder, 'persona grassa o embotornada': pres del cast. *botarga*, i aquest, de l'it. *bottarga* (d'origen oriental en definitiva, com a nom del caviar), nom d'un personatge de comèdia popular, que duia uns calçons d'aquella forma. □ I.^a doc.: en una cançó popular del S. XVIII.

No essent mot genuí ni a penes usat no val la pena reproduir ni refer l'article del DCEC I, 501-2 (cf. IV, 935a38-40), on el mot fou estudiat a fons, en detall i amb anàlisi crítica de primera mà. Límitem-nos a un breu resum. En castellà el mot apareix des de c. 1580-90, sobretot en el S. XVII, com a nom d'aquell personatge de comèdia o moixiganga, de disfressa extravagant i de caràcter pintoresc, que aparegué molt en